

Luttenberg

Leven rondom de berg

In het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug ligt Luttenberg (gemeente Raalte). Van oudsher is Luttenberg een agrarisch dorp. De in 2020 opgerichte voedselcoöperatie is daarvan een mooie weerspiegeling: zo'n 17 agrarische ondernemers (allen binnen een afstand van 10 km) leveren vanuit Museum De Laarman wekelijks hun fruit- en groentepakketten aan zo'n 38 gezinnen in het dorp. Dit agrarisch museum heeft recentelijk gekozen voor thema's als cultuur-voedsel en landschap.

Luttenberg heeft 2.200 inwoners. In het gesprek dat gaande is tussen Herman Holtmaat (Stichting Sportbelangen en Stichting Luttenbergwoont), Carla Schotman (Plaatselijk Belang), en Henny Huis in 't Veld (contactambtenaar gemeente Raalte) laat men vallen dat het dorp altijd al een hechte gemeenschap heeft gehad. 'Onze gemeenschapszin brengt ons ver. De afgelopen decennia hebben

we mooie gezamenlijke inspanningen geleverd. Om met twee voorbeelden te beginnen: in 2009 is een sportaccommodatie gerealiseerd en in 2013 is ons gemeenschapscentrum *Elckerlyc* vernieuwd.'

De sportaccommodatie ligt aan de rand van het dorp en heeft naast voetbal o.a. een openluchtzwembad, tennisbanen en beachvolleybal. 'De sportvereni-

gingen zijn met elkaar verbonden via de Stichting Sportbelangen Luttenberg. Deze stichting is eigenaar van het gebouw en, op twee velden na, het terrein. We onderhouden de accommodatie zelf: we kunnen hierbij rekenen op veel vrijwilligers. Dat was ook al zo tijdens de bouw van het gebouw en de aanleg van de terreinen. We hebben weleens meegemaakt dat op een zaterdag 100 mensen vrijwillig aan het werk waren. De oplevering in 2009 was met recht een kers op de taart: we waren allemaal trots!' Het resul-

Luttenberg (Overijssel)
2.200 inwoners

Gemeente Raalte
38.141 inwoners

Samenwerkingsvorm
Plaatselijk Belang met naast hen diverse belangengroepen

www.plaatselijk-belang-luttenberg.nl

taat plaveide de weg naar volgende projecten.

Kartrekkers, netwerkers en doeners

Wie heb je nodig om zo'n project voor elkaar te krijgen? 'Je hebt kartrekkers, netwerkers en doeners nodig. Daarvan hebben we wel wat in het dorp. Het lukt de meesten om door te verwijzen naar de juiste personen zodat je actief mensen kunt werven. Dat is handig want je hebt altijd iemand die weet hoe je subsidie verwerft of wat de beste weg naar de gemeente is.'

Voor alle projecten is geld nodig. Hoe pakt Luttenberg dit aan? 'Inmiddels weten we goed hoe we subsidie moeten aanvragen. We hebben al diverse Leader-subsidies ontvangen. Ook via de gemeente krijgen we gelden. Daarnaast zamelen we geld in bij dorpsbewoners.'

Initiatief vanuit inwoners

Henny: 'Mijn collega Truus Klein-Wolterink en ik horen vaak in een vroeg stadium wanneer vanuit Luttenberg een initiatief komt. Onze gemeente werkt op basis van initiatief: heb je als inwoners een (gedragen) initiatief, dan zijn daarvoor gelden beschikbaar. Vanuit de gemeente hebben we een faciliterende rol.

'Luttenberg is van oorsprong een katholiek dorp. Dat merken we ook aan de feesten die we hier in het dorp vieren zoals de kermis. Die is heilig!'

Dat past ook goed in de participatiegedachte: hoe kun je als

organisatie meehelpen, waarbij het belangrijk is om vooraf de verwachtingen naar elkaar uit te spreken.' Herman, Carla en Henk zijn tevreden met de inspanningen vanuit de gemeente: 'Een compliment voor hoe zij werken. Het contact is ook goed. Daarin is veel veranderd de afgelopen jaren. Een van de werkwijzen is 'met de raad op pad' waardoor de voltallige raad in het dorp komt. Ook denkt de gemeente actief mee, bijvoorbeeld over het onderwerp wonen. In Maria-Oord, een karakteristiek pand van een voormalige zorginstelling, wilde het dorp appartementen maken. Het lukte ons om een deel van het benodigde budget bij elkaar te krijgen. Een deel moesten we gaan lenen. Dit kon goedkoop wanneer de gemeente garant stond. Om dit mogelijk te maken heeft de gemeente in een vlot tempo een beleidskader gemaakt en geaccordeerd. Dat hielp enorm. Maria-Oord is gerealiseerd en de lening is in zes jaar afbetaald.'

LuttenbergWoont

Stichting LuttenbergWoont is namens het dorp initiatiefnemer bij Maria-Oord en bij andere woonprojecten. 'We zijn nu bezig met

een CPO-project: zelf bouwen via collectief particulier opdrachtgeverschap. We willen graag twaalf woningen voor starters. Hierover zijn we in gesprek met de gemeente als het gaat om bijvoorbeeld de gronden en met jongeren om te inventariseren wie straks mogelijk eigenaar wil worden. De grootste uitdaging op dit moment is het betaalbaar houden. We willen dat de starterswoningen niet duurder dan € 200.000 worden. Dat lijkt te gaan lukken.'

Thema's dorpsvisie

Aan alle initiatieven die Luttenberg oppakt, ligt een plan ten grondslag: de dorpsvisie. In de dorpsvisie zijn zo'n acht thema's beschreven en gewaardeerd met plannen voor de toekomst. Plaatselijk Belang heeft hierin de overkoepelende rol. Daar handelt het dorp ook naar. Het zijn de thema's: sport, onderwijs, zorg en welzijn, wonen, ondernemers, milieu en duurzaamheid, veiligheid en cultuur & toerisme. Op alle vlakken is de basis op orde en op sommige thema's heeft Luttenberg een plus gerealiseerd. 'We zijn trots op ons eerstelijnsgezondheidscentrum De Parel waarin diverse zorgaanbie-

ders samenwerken: huisartsen, fysiotherapie, verloskunde etc. Schuin tegenover het gezondheidscentrum is de basisschool gelegen. Deze school staat er meer dan 70 jaar en is onlangs helemaal opgeknapt. Rondom de school is een natuurlijk

‘We zeggen in Luttenberg nooit dat iets is mislukt: het proces is anders gelopen!’

schoolplein voor de ongeveer 200 kinderen. Het schoolplein is aangelegd door de ouders van deze kinderen.’

Een wens van Luttenberg is behoud van de katholieke kerk en 24-uurszorg in de bijgebouwen. Dat het liefst gecombineerd. ‘De katholieke kerk zal op termijn niet meer in actief gebruik zijn. Om daarop voorbereid te zijn, hebben we het gesprek gestart met de katholieke organisatie die de kerken in deze omgeving beheert. Wij zouden de kerk wel open willen houden maar dan met een andere bestemming:

24-uurszorg. Zodat het voor inwoners mogelijk wordt om bijvoorbeeld hun laatste levensfase ook in Luttenberg door te brengen. Dit zit allemaal nog in de planfase en dit vraagt tijd en open gesprekken: met bewoners, parochianen en met gemeente. We gaan dit graag aan!’.

Plaatselijk Belang de spil

Binnen Luttenberg onderhoudt Plaatselijk Belang het contact met de gemeente. Naast Plaatselijk Belang zijn een aantal andere initiatiefgroepen: de eerder genoemde Stichting Sportbelangen Luttenberg en Stichting Luttenbergwoont maar ook de energiecoöperatie en een voedselcoöperatie. Hoe houden zij het ‘goede contact’ onderling?

‘Doordat gemeenschapszin is ingebakken in ons dorp, zoeken we elkaar actief op. Initiatiefnemers vertellen zelf wat zij doen. We hebben dorpskrant *Allemans* die wekelijks uit komt, we hebben facebook, we houden vergaderingen en we hebben jaarlijks onze ALV van Plaatselijk Belang waarin ook de overige initiatiefgroepen het dorp bijpraten. Allemaal wat meer formele kanalen maar we komen ook op andere manier aan ons nieuws: we hebben ook de kroeg en de sportkantine waar we komen!’

Luisteren

Een actief dorp, waarin heel veel lukt. Wat doet het dorp wanneer iets niet lukt of minder goed gaat? ‘Ach tuurlijk lukt bij ons ook niet alles. Een voorbeeld is de uitkijktoren die we aan de rand van het dorp bij een bos hadden bedacht. Daartegen kwamen bezwaren. We hebben daarnaar geluisterd en bedacht dat we het beschikbare geld anders gaan besteden. Wat we hiermee willen zeggen: zorg dat wat je doet, gedragen wordt door de bewoners. Om draagvlak te krijgen, is open communicatie heel belangrijk. Vertel wat je doet en laat zien bij wie mensen terecht kunnen in geval van vragen. Durf daarnaast ook de discussie met elkaar te voeren: in het dorp en met organisaties zoals de gemeente.’

